

Rikosseuraamuslaitoksen toimintaedellytykset

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan kunta- ja hyvinvointijaosto 3.10.2024

Asia: HE 109/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2025

Yksikönpäällikkö Katja Reiman

Asiakasprosessien ohjausyksikkö, asiakasprosessien vastuualue

Rikosseuraamuslaitoksen toimintaedellytyksiä vahvistetaan

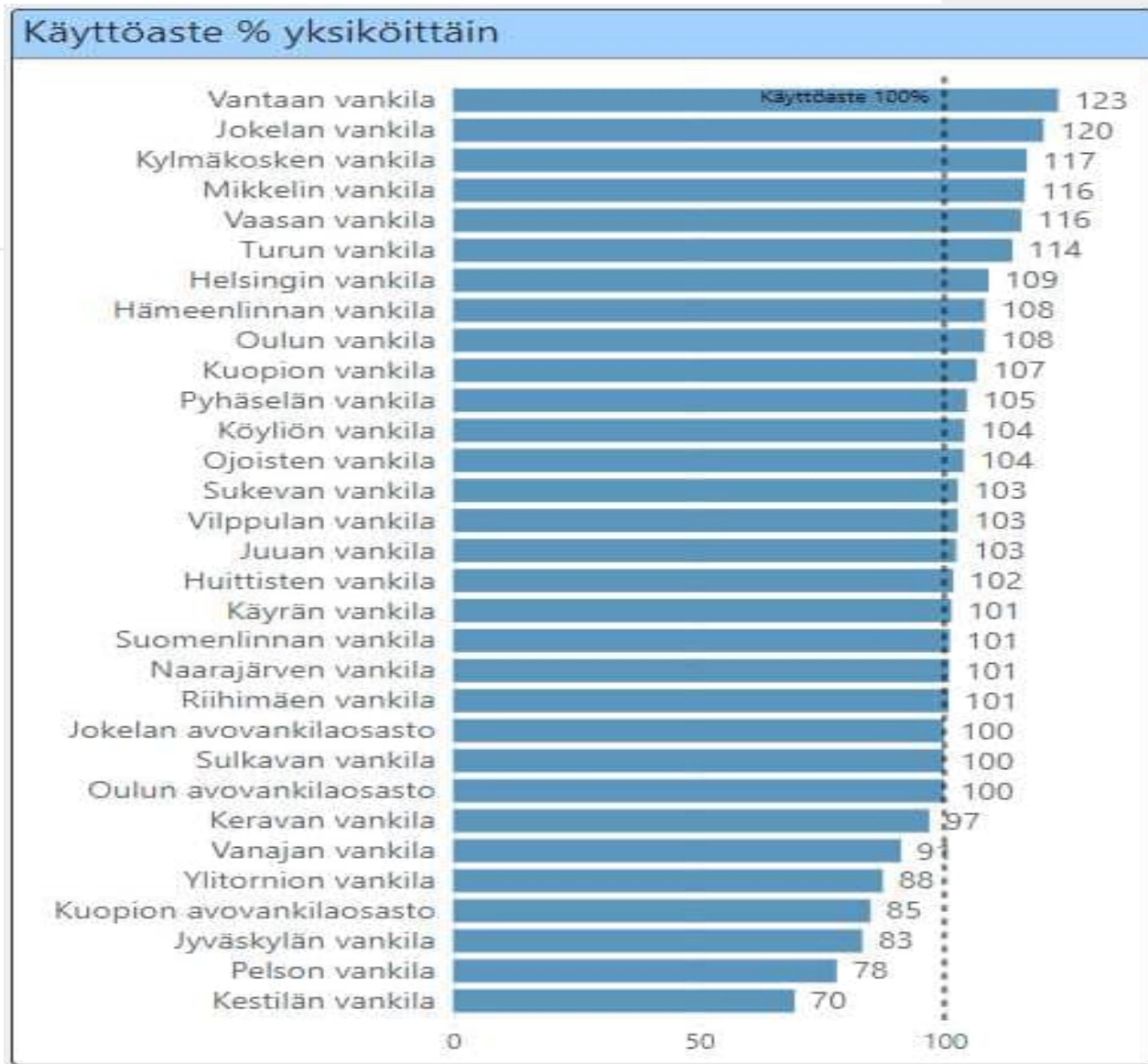
- Rikosseuraamuslaitokselle on osoitettu talousarvioesityksessä vuodelle 2025 lisämäärärahaa muun muassa oikeudenhoidon resurssien varmistamiseksi sekä vankiloiden turvatekniikan uusimiseksi. Lisäresurssien avulla rangaistusten täytäntöönpanon teknistä turvallisuutta kyetään vahvistamaan.
- Julkisen talouden vaikeasta tilanteesta huolimatta Rikosseuraamuslaitoksen talousarvioon kohdistuu selvästi keskimääräistä vähemmän sopeuttamista, mikä on erittäin myönteistä Rikosseuraamuslaitoksen toimintaedellytysten kannalta.
- Myös Rikosseuraamuslaitoksen on sopeutettava toimintaansa

Haasteena vankipaikkojen ja henkilöstön riittävyys vankimäärän noustessa

- Rikosseuraamuslaitoksen keskeisin haaste rangaistusten täytäntöönpanon näkökulmasta on vankien määrän nopea kasvu ja siihen nähden riittämätön määrä vankipaikkoja ja henkilöstöä.
- Ilmi tulleen rikollisuuden määrän kasvun sekä jo voimaan tulleiden ja hallitusohjelman mukaisten lainsäädäntöuudistusten seurauksena keskimääräisen päivittäisen vankiluvun arvioidaan kasvavan noin 550 vangilla vuoteen 2028 mennessä.
- Vankipaikkoja ja henkilöstöä tarvitaan lisää pikaisella aikataululla. Vankipaikkojen lisääminen edellyttää välittömiä rahoituspäätöksiä uusien vankiloiden rakentamiseksi ja rakennushankkeiden nopeaa käynnistämistä.

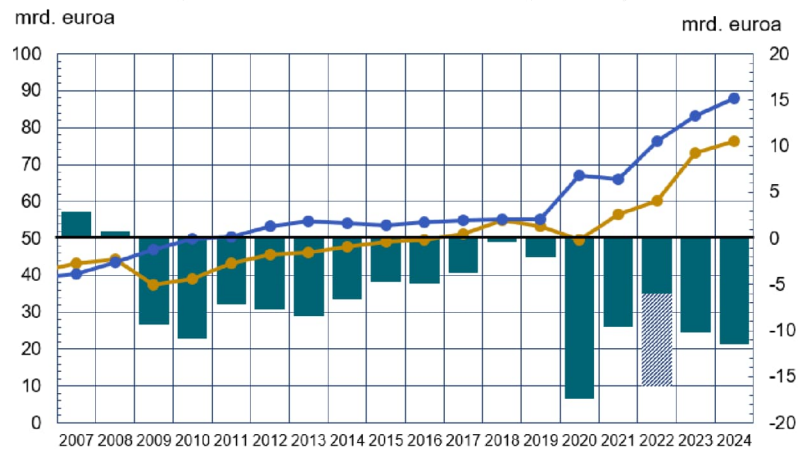
Suljettujen vankiloiden käyttöaste on tällä hetkellä noin 108 % ja avovankiloiden käyttöaste on noin 97 %.

Jotta vankilaturvallisuus ja työturvallisuus voidaan varmistaa, suljettujen vankiloiden käyttöasteen ei tulisi ylittää 90 prosenttia.

Miksi rikostaustaisiin on kannattavaa panostaa? (kansantaloudellinen näkökulma)

Budjettitalouden tulot, menot ja tasapaino

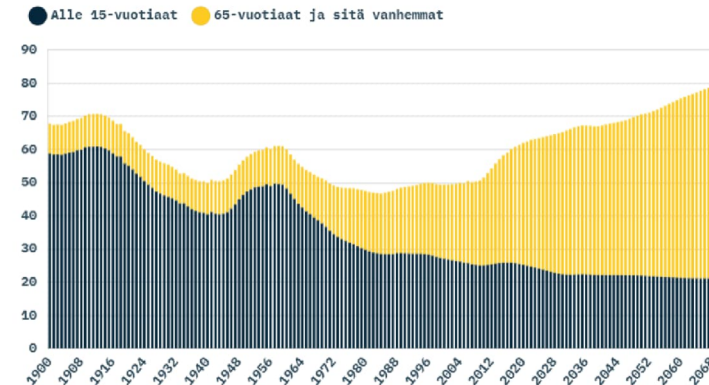

Oranssi= tulot ilman nettilainanottoa, sininen = menot ilman nettokuoletuksia

Väestöllinen huoltosuhde 1900-2070

Päivitetty 28.11.2022

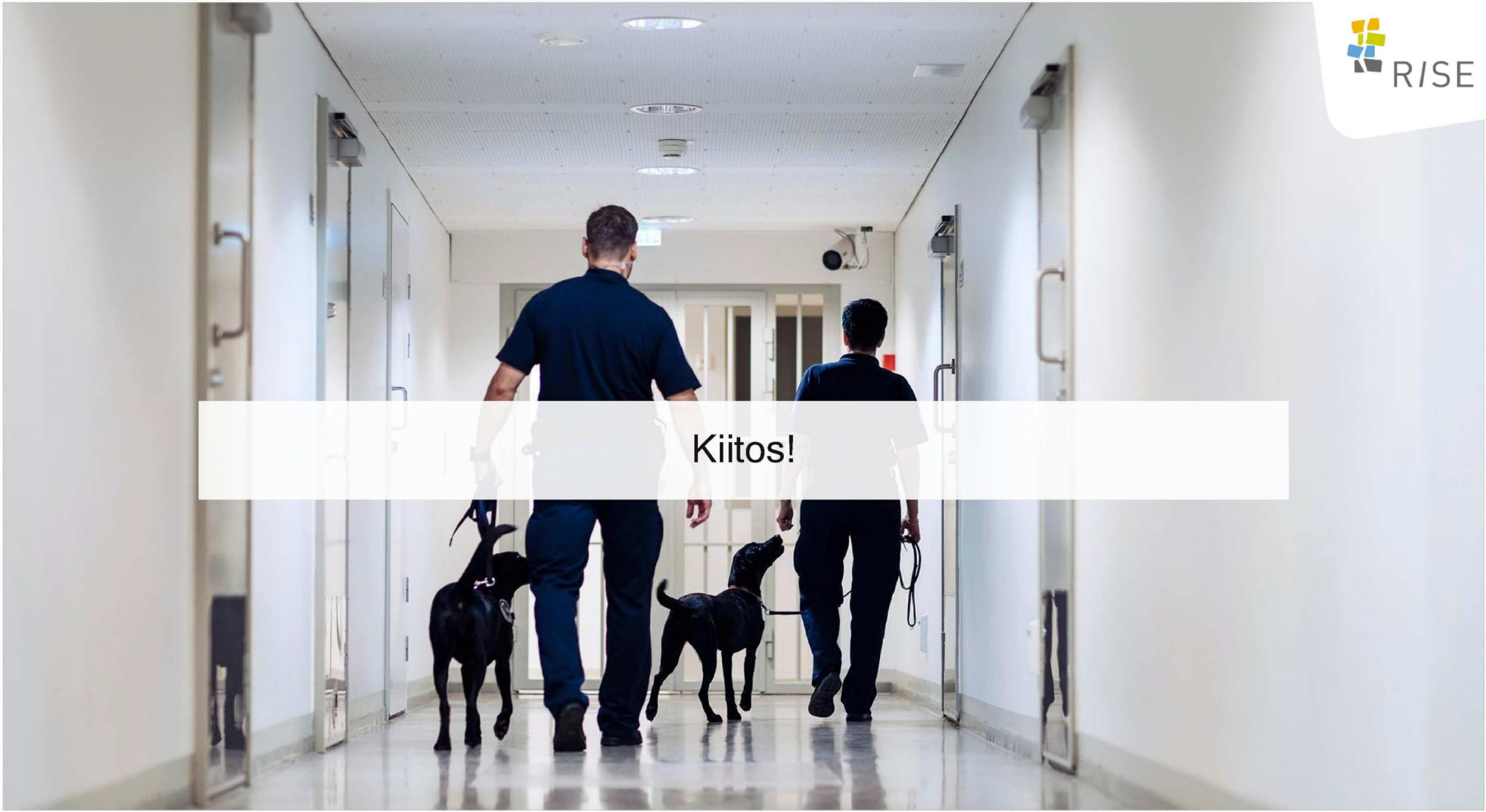
Alle 15-vuotiaiden ja 65 vuotta täyttäneiden ja sitä vanhempien määrä 100 työkäistä kohden.

- Suomessa poikkeuksellisen haastava taloustilanne - kulutamme enemmän kuin saamme tuloja
- Heikentävä huoltosuhde - työmarkkinoille tulee vähemmän kuin sieltä poistuu
- Väestörakenteen muutos; pienenevät ikäluokat ja ikääntyvä väestö aiheuttavat osaajapulaa useilla aloilla jo nyt ja vielä enemmän tulevaisuudessa
=> Onko Suomella varaa jättää työkäisiä kansalaisia työelämän ulkopuolelle?

Rikosseuraamuslaitos osana muuta palvelujärjestelmää

- Vankeja ja yhdyskuntaseuraamuksia suorittavia tulee Rikosseuraamuslaitoksen palveluihin kaikista kunnista ja kaikkien hyvinvointialueiden toimialueelta.
- Rikosseuraamuslaitoksen ja hyvinvointialueiden palveluista tulee kyetä rakentamaan saumattomia, kustannusvaikuttavia palveluketjuja - hyviä kokemuksia siitä, kuinka vaikuttavuus syntyy yhteistyöllä
 - Rise tavoittaa hyvin kansalaisia, joita muiden toimijoiden on ollut vaikea tavoittaa tai jotka ovat palveluihin haastavasti kiinnittyviä. Rikosseuraamuksen aikana myös kuntalaisuus säilyy.
 - Paras aika käynnistää yhteistyö on, kun tuomitun seuraamusaikaa lähdetään valmistelemaan - seuraamusajan hyödyntäminen
- Hyvinvointialueiden taloudellinen tilanne merkittävine alijäämineen on huomattava riski myös Rikosseuraamuslaitokselle asetettujen vaikuttavuustavoitteiden toteutumisen näkökulmasta.

Kiitos!